

Maria Rosenquist

Socialnämnden

maria.rosenquist@trelleborg.se

Tjänsteskrivelse Remiss Tryggare hem för barn

Sammanfattning

Trelleborgs kommun är en av remissinstanserna för remissen Tryggare hem för barn (SOU 2022:71). Remissen hanterar frågor som rör Socialnämndens ansvarsområde och svaret på remissen kommer att skickas till Justitiedepartementet.

I korthet handlar förslaget om att skapa bättre förutsättningar för kontinuitet och trygghet för familjehemsplacerade barn och barn som har upplevt våld av närstående. Förslaget har sett över vårdnadsöverflyttningar, adoption samt möjligheten att stärka barnets skydd när det gäller umgänge med en förälder som utövat våld.

Beslutsunderlag

Remissmissiv från Regeringskansliet

Remiss från Regeringskansliet Tryggare hem för barn (SOU 2022:71)

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna rapporten

att anta rapporten som sin egen

att skicka svaret till Justitiedepartementet

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justitiedepartementet, Regeringskansliet

Ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att se över utformningen av föräldrabalkens regler om vårdnadsöverflyttning, adoption och umgänge. Uppdraget har haft syfte att skapa bättre förutsättningar för kontinuitet, stabilitet och trygghet för familjehemsplacerade barn och barn som har upplevt våld av närstående.

Utredningen föreslår bland annat att:

- Vårdsnaden om ett barn som stadigvarande vårdats och fostrats i ett annat enskilt hem än föräldrahemmet ska kunna flyttas över till den eller dem som har tagit emot barnet om det är bäst för barnet att inte återförenas med sina föräldrar utan i stället att det rådande förhållande består.
- Placeringskommunen ges möjlighet att bevilja insatser till ett barn även efter en vårdnadsflytt.
- Rätt till offentligt biträde vid prövning av vissa frågor om vårdnadsöverflytt. Detta gäller både barnet och föräldrarna.
- Utredningsuppdraget har innefattat att utreda om det finns behov av förändrade regler kring adoption med syfte att skapa bättre förutsättningar för kontinuitet, stabilitet och trygghet för familjehemsplacerade barn. Utredningen föreslår inga ändringar i Föräldrabalkens regler om adoption då nuvarande lagstiftning bedöms tillgodose familjehemsplacerade barns behov av trygghet och stabilitet
- Utgångspunkten för frågor om umgänge ska fortsatt vara barnets bästa och domstolen ska ha god kännedom om, och i sin bedömning ta hänsyn till, konsekvenser av våld för barn och vilka behov barn kan ha efter en traumatisk händelse.
- Barnets bästa i frågor om vårdnad, boende och umgänge ska förtydligas så att bedömningen av barnets bästa är en helhetsbedömning som tar sikte på omständigheterna för det enskilda barnet där samtliga risker ska vägas in i riskbedömningen tillsammans med andra omständigheter som är av vikt för det enskilda barnet. De tidigare exempel i lagtexten på omständigheter som domstolen ska ta hänsyn till tas bort för att markera detta.
- I ett mål om vårdnad, boende och umgänge ska domstolen kunna inhämta sakkunnigutlåtande från psykolog i de fall det behövs ytterligare utredning om barnets situation.
- Mål om vårdnadsöverflyttning ska inte flyttas till allmän förvaltningsdomstol utan fortsatt avgöras i allmän domstol men utredningen föreslår däremot Domstolsverket att överväga utbildningsinsatser avseende riskbedömningar i familjemål.

Konsekvenser för socialförvaltningen:

Generellt kan förvaltningen i nuläget inte se att förslagen i utredningen innebär några kostnadsmässiga konsekvenser av betydelse för kommunen.

Enligt förslaget kommer placeringskommunen att ges möjlighet att bevilja insatser till ett barn även efter en vårdnadsöverflytt. Förvaltningen anser att det kan finnas

ett behov av förtydligande kring hur ansvar och gränsdragningar mellan placeringskommun och bosättningskommun ska se ut om placeringskommunen väljer att fortsatt bevilja barnet insatser, exempelvis vilken kommun som ansvarar för orosanmälan och utredning av barnet.

Konsekvenser för utifrån ett barnperspektiv

Förslagen bedöms få positiva konsekvenser för barn och unga. I enighet med utredningen anser förvaltningen att de föreslagna förändringarna kan skapa bättre förutsättningar för kontinuitet, stabilitet och trygghet för familjehemsplacerade barn och barn som har upplevt våld av närstående. Förslaget om justering i 6 kap 8 § Föräldrabalken bedöms förtydliga att barnets bästa i frågan är överordnad andra förutsättningar såsom att en vårdnadsöverflyttning exempelvis kan genomföras trots att det finns en fungerande kontakt med biologisk familj.

Förslaget om offentligt biträde till barn och föräldrar bedöms stärka barnets rättsliga status samt få positiva konsekvenser för föräldrars möjlighet till en rättssäker prövning av frågan.

Utredningen har föreslagit utbildningsinsatser för Domstolsverket gällande riskbedömningar i familjemål men har inte föreslagit att mål gällande vårdnadsöverflyttning ska flyttas över till förvaltningsdomstolarna som handlägger alla frågor rörande LVU. Ökad kunskap bedöms få positiva konsekvenser avseende möjligheten att barns rätt blir tillvaratagen. Förvaltningen anser att det skulle vara intressant om frågan om särskilda barndomstolar, för såväl familjerättsliga mål som mål rörande LVU, i stället utreddes som ett alternativ till ytterligare kompetenshöjande insatser till samtliga domstolar. Spetskompetens kring barns utveckling och behov skulle då i stället kunna samlas till dessa domstolar.

Förvaltningen vill uppmärksamma att det i dagsläget är möjligt att domstolar vid nämndens ansökan om vårdnadsöverflyttning kan begära att det också utförs en utredning om vårdnad och umgänge med stöd av 6 kap 19 § Föräldrabalken innan målet avgörs. Barnet behöver i dessa fall genomgå två utredningar på kort tid som avser avhandla samma frågor, ofta med olika handläggare och ibland av olika kommuner. Förvaltningen anser att det inte är till barns bästa att frågan om vårdnadsöverflyttning kan hanteras på detta sätt varför ett förtydligande gällande detta vore önskvärt.

Förslagen bedöms sammantaget bidra till en reglering som bättre tillgodoser familjehemsplacerade barns behov av trygghet och kontinuitet.

Socialförvaltningen har inget att erinra mot förslaget.